

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.586/2025/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Czingula Ügyvédi Iroda (cím; ügyintéző: dr. Czingula Katalin ügyvéd) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. Varga István ügyvéd (cím) által képviselt kérelmezett neve (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 15.Pk.20.316/2025/20. számú végzése ellen a kérelmezett részéről 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy 7000 (hétezer) forint meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A kérelmező volt a II. rendű felperese a kérelmezett előtt 2016. december 19-én 7.G.40.2../2017. számon indult pernek, amely perben – hatályon kívül helyezést követően – a kérelmezett 13.G.403../2023/6. számon hozott közbenső ítéletet, amelyet a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 14.Gf.40.1../2024/6. számú ítéletével megváltoztatott, és a keresetet elutasította. A jogerős ítéletét 2025. február 28-án kézbesítették a kérelmezőnek (a továbbiakban: alapügy).

[2] A kérelmező 2025. március 10-én előterjesztett, jogvesztő határidőn belül megváltoztatott kérelmében 1 178 800 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet. Hivatkozása szerint a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 6. §-ának (1) és (2), valamint 7. §-ának (1) bekezdése alapján 2947 napra, levonás nélkül illeti meg a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése szerinti napi 400 Ft.

[3] A kérelmezett a megváltoztatott elleniratában kérte a kérelemváltoztatás visszautasítását, érdemben pedig 257 600 Ft erejéig ellenezte a kérelem teljesítését. Hivatkozása szerint az alapügy 2947 nap számított időtartamából 12 különböző időtartamra összesen 644 napot kell levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdései alapján.

[4] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzéssel kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 1 139 200 Ft vagyoni elégtételt és 258 699 Ft „perköltséget”, ezt meghaladóan elutasította a kérelmet. Megállapította, hogy 34 303 Ft meg nem fizetett eljárási illeték az állam terhén marad és kötelezte a kérelmezőt, hogy fizessen meg 1061 Ft eljárási illetéket.

[5] A végzés indokolása szerint a kérelemváltoztatás visszautasításának nem volt helye, az alapügy számított időtartama pedig 2949 nap volt. Idézve egyebek mellett a Pevtv. vonatkozó rendelkezéseit is, az alábbiakat állapította meg a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján levonni kért időtartamok esetében.

[6] A kérelmezett – az elsőfokú végzésben indokoltak szerint – alaptalanul kérte levonni a 2018. december 6. és 2019. március 19. napjai között eltelt 103 napot (3. időtartam), és a 2020. augusztus 27. és november 12. napjai között eltelt 77 napot (7. időtartam), azonban a 2021. szeptember 23. és november 23. napjai között eltelt 61 nap (11. időtartam) levonható volt.

[7] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni e jogszabályhely alapján a 2019. október 14. és december 9. napjai között eltelt 56 napot (a továbbiakban: 5. időtartam) arra hivatkozással, hogy a kérelmező az észrevételét és keresetváltoztatását a 2019. október 14-i tárgyalás napján, illetve azt megelőzően október 11-én tette meg, ezért e tárgyalást 2019. december 9-re kellett halasztani. A kérelmező ugyanis jogosult volt az észrevétel megtételére és a keresetváltoztatásra a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) alapján. A BDT2024. 4843. számú határozat alapján pedig az eljárási jogok törvényi keretek között gyakorlása önmagában nem minősíthető a fél érdekkörébe tartozónak csak abból az okból, hogy az a pertartam növekedéséhez vezetett. Tény, hogy a keresetváltoztatásra vonatkozó alperesi észrevétel miatt halasztották el a 2019. október 14-i tárgyalást, de a kérelmező jogosult volt a keresetváltoztatásra és a kérelmezett is az 1952. évi Pp. 151. §-a (1) bekezdésének második mondatát betartva halasztotta el a tárgyalást, ezért ez az időtartam nem minősíthető a kérelmező érdekkörébe tartozónak.

[8] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a 2021. január 26. és március 11. napjai között eltelt 44 napot (a továbbiakban: 8. időtartam) arra hivatkozva, hogy a kérelmező a 2021. január 26-i tárgyalásra szóló idézést 2020. december 15. napján átvette, ennek ellenére a tárgyalásütközésre vonatkozó nyilatkozatát csak a tárgyalás napján nyújtotta be. E tárgyaláson ugyanis a II. rendű alperes sem jelent meg, a kérelmezett pedig a 13.G.40.2./2017/62. számú halasztó végzésben a kérelmező mellett a II. rendű alpereshez is felhívást intézett, azaz a tárgyalást nem kizárólag a kérelmező mulasztása miatt halasztották el, ezért nem teljesültek a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek.

[9] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a 2021. június 15. és szeptember 23. napjai között eltelt 100 napot is (a továbbiakban: 10. időtartam) arra hivatkozással, hogy a kérelmező nem jelent meg a 2021. június 15-i tárgyaláson, ezért fel kellett hívni, hogy tegyen észrevételt a tárgyaláson kihallgatott tanú vallomására. Az 1952. évi Pp. 141. §-ának (2) és (6) bekezdései alapján ugyanis a bíróság kötelezettsége annak megítélése, hogy a fél előadásának, előterjesztésének bevárása a per befejezését késlelteti-e és amennyiben igen, úgy

azok bevárása nélkül kell-e határoznia (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.055/2023/2., Pkf.II.20.155/2023/2. számú határozatok). E bírói gyakorlat alapján az eljáró bíróság kötelezettsége, illetve lehetősége, hogy a tanú meghallgatásán jelen nem lévő felet, felhívja-e észrevétel előterjesztésére. Az 1952. évi Pp. nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely akadályozná a bíróságot abban, hogy a tanúvallomásra vonatkozó észrevétel hiányában érdemi határozatot hozzon, azaz jelen esetben a fenti időtartam nem a kérelmező érdekkörében eltelt időtartamnak számít.

[10] A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján levonni kért időtartamok esetében előrebocsájtotta, hogy az 1952. évi Pp. 114/B. §-a az eljárás elhúzódása miatti kifogás megvizsgálására, elintézésére szigorú határidőket szabott, a kifogás elbírálása körében az eljáró bíróság határidő tűzésével volt felhívható az ügy továbbviteléhez szükséges intézkedés megtételére, illetve az adott ügyben leghatékonyabb intézkedés foganatosítására. A féltől a bíróság inaktív magatartása miatti eljárás elhúzódásának megakadályozása esetén az az elvárható, hogy akkor terjesszen elő emiatt kifogást a folyamatban lévő perben, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási cselekmények kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető, az eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó jelzéstől pedig alappal várhatja a sérelem kellő időben és eredményességgel történő orvoslását (BDT2023. 4600, BDT2023. 4644, BDT2023. 4620, BDT2023. 4700, Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.055/2023/2., Pkf.II.20.147/2023/2., Pkf.II.20.155/2023/2. számú határozatok).

[11] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a 2017. november 6. és 24. napjai között eltelt 18 napot (a továbbiakban: 1. időtartam) arra hivatkozással, hogy a kérelmezett a 2017. október 5-én hiánypótolta keresetlevél alapján csak november 24-én intézkedett az első tárgyalás kitűzéséről, a kérelmező azonban nem terjesztett elő kifogást az eljárás elhúzódása miatt. Bár a kérelmezettnek az 1952. évi Pp. 125. §-ának (1) bekezdése alapján a hiánytalan keresetlevél beérkezését követő 30 napon belül ki kellett volna tűznie a tárgyalást, a kérelmezőnek ezt legkésőbb 2017. november 20-án kellett felismernie, azonban 2017. november 24-ig csupán 4 nap telt el, amely nem elegendő az eljárás elhúzódása iránti kifogás benyújtására.

[12] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a 2019. június 15. és július 18. napjai között eltelt 33 napot is (a továbbiakban: 4. időtartam) arra alapítva, hogy a kérelmezett a bíróság érdekkörében felmerült objektív ok miatt 2019. május 29-én elhalasztotta a 2019. július 9-re kitűzött tárgyalást, amely végzést június 14-én kézbesítettek a kérelmezőnek, aki nem élt kifogással amiatt, hogy ezt követően csak 2019. július 18-án tűzték ki az új határnapot. A kérelmezőnek ugyanis legkésőbb július 13-án kellett felismernie a kérelmezett mulasztását, ugyanakkor a július 18. napjáig eltelt 5 napra, valamint az ítélezési szünetre is tekintettel nem volt elvárható tőle az eljárás elhúzódása iránti kifogás benyújtása.

[13] A végzésben megindokoltak szerint továbbá a kérelmezett a 2018. április 20. és július 16. napjai között eltelt 87 napból (2. időtartam) megalapozottan kérte 46 nap levonását, míg 41 napét nem, ugyanakkor megalapozatlanul kérte a 2020. május 15. és június 22. napjai között eltelt 38 nap (6. időtartam), a 2021. április 7. és május 4. napjai között eltelt 27 nap (9. időtartam), valamint a 2022. november 17. és december 6. napjai között eltelt 19 nap (12. időtartam) levonását.

[14] A figyelembe vehető napok száma ezért 2848, amely alapján 1 139 200 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte a kérelmezettet, ezt meghaladóan pedig elutasította a kérelmet.

[15] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) [helyesen (2) és (3)] bekezdése és a kérelmező 97%-os pernyertessége alapján rendelkezett a „perköltség” viseléséről, és ugyanezen arányra, valamint a kérelmezett illetékmentességére figyelemmel rendelkezett az illeték viseléséről is a Pp. 101. §-a [helyesen 102. §-ának (1) bekezdése] és 102. §-ának (6) bekezdése alapján.

[16] A kérelmezett a fellebbezésben kérte a végzés részbeni megváltoztatását, a marasztalás 1 038 800 Ft-ra történő mérséklését, és a kérelmező eljárási költségben való marasztalását. Változatlanul kérte levonni az 1., 4., 5., 8. és 10. időtartamok 251 napját. Az 1. időtartam esetében fenntartotta, hogy a kérelmezettnek 2017. november 5. napjáig kellett volna intézkednie az első tárgyalási hatánap kitűzéséről, amire azonban csak 2017. november 24. napján került sor. A jogi képviselővel eljáró kérelmezőtől pedig elvárható lett volna a határidő elmulasztásának felismerése, és hogy kifogást terjesszen elő az eljárás elhúzódása miatt. A 4. időtartam kapcsán arra hivatkozott, hogy a kérelmező 2019. június 14. napján szerzett tudomást a tárgyalás elhalasztásáról, ugyanakkor a kérelmezett az új hatánap kitűzéséről csak 2019. július 18. napján intézkedett. Az azonban, hogy az 1952. évi Pp. 133. §-ának (1) bekezdése alapján a perben foganatosított eljárási cselekmények sorrendjét a tárgyaló bíró határozza meg, nem zárja ki a mulasztás bekövetkezését abban az esetben, ha az adott ügyben nincs más eljárási cselekmény, amelynek elintézése befolyásolná az új hatánap egyidejű kitűzését. A jogi képviselővel eljáró kérelmezőtől ezért elvárható volt az eljárási kifogás előterjesztése az eljárás elhúzódásának megelőzése végett. Az 5. időtartam vonatkozásában fenntartotta, hogy a tárgyalásnak a kérelmező tárgyalás napján, illetve azt közvetlenül megelőzően tett nyilatkozatai miatti elhalasztása a kérelmező érdekkörében merült fel, mert nem úgy gyakorolta az eljárási jogait, hogy az az eljárás gyorsabb előrehaladását szolgálja. A 8. időtartamnál azt hangsúlyozta, hogy az eljárás fő színtere a tárgyalás, annak a fél részéről történő elmulasztása, szükségképpen az eljárás elhúzódásához vezet akkor is, hogyha azzal párhuzamosan az eljáró bíróság írásbeli előkészítésre hívja fel a feleket és annak a felek eleget tesznek. A kérelmező mulasztása miatt a tárgyaláson tervezett eljárási cselekményeket egy később kitűzött tárgyalási napon foganatosította a bíróság, ami szükségképpen vezetett az eljárás elhúzódásához. A 10. időtartam körében előadta, hogy annál is inkább elvárható lett volna a kérelmező megjelenése az érintett tárgyaláson, mert a bíróság az általa indítványozott tanú meghallgatását foganatosította. A tanúnak kérdéseket tehetett volna fel és észrevételeit is azonnal előadhatta volna, távolléte ezért akadályozta az eljárás előrehaladását. Mivel a tanú meghallgatását a felperes kérte, a bizonyítékok értékelésének későbbi megkönnyítése érdekében célszerű volt az eljáró bíró intézkedése a felperes észrevételeinek beszerzésére.

[17] A kérelmező nem tett észrevételt a fellebbezésre.

[18] Az ítéltábla a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 370. § (1) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés kérelmet részben elutasító és a kérelmezettet 1 038 800 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kötelező rendelkezéseit.

[19] Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság helytálló döntést hozott a kérelmezett marasztalásáról, amelynek indokaival – a fellebbezés korlátai mellett – az ítéltábla egyetértett, ezért csak a fellebbezésben foglaltak miatt utal a következőkre.

[20] A Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése szerint a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába nem számítható bele az a bírósági eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el, ha a kérelmező – habár arra jogszabályban biztosított lehetősége volt – nem nyújtott be kifogást az eljárás elhúzódása miatt.

[21] Az elsőfokú bíróság által helytállóan idézett, egységes bírói gyakorlat (pl. BDT2023. 4700.) szerint az eljárás elhúzódása miatti kifogás igénybevételének a kötelezettségét nem lehet mechanikusan, formálisan megítélni, miként azt a kérelmezett 1. és 4. időtartamokra vonatkozó fellebbezése állítja. Nem a fél ugyanis a bírósági eljárás törvényességének az őre, akit a bíróság mulasztásával egyidőben terhel a kifogásolás kötelezettsége; ezért – a fellebbezési korlátok mellett – a kérelmezőtől az 1. időtartam esetében 2017. november 20-án, a 4. időtartam esetében pedig 2019. július 13-án lett volna elvárható az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése. Ez az 1. időtartam esetében 4, a 4. időtartam esetében 5 (a törvénykezési szünet miatt ténylegesen 2) nappal előzte meg a kérelmezett érintett intézkedését. A kérelmezett azonban nem vitatta az elsőfokú végzés azon érvelését, hogy „ez az idő nem volt elegendő”, illetőleg ezen rövid időszak mellett „nem volt elvárható” a kérelmezőtől a kifogás előterjesztése. A Pp. 370. §-ának (1) bekezdése szerint pedig a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja; ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)–d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. Minthogy a fellebbezés nem támadta az elsőfokú végzés ezen érvelését, az ítéltábla e vonatkozásban nem bírálhatta felül az elsőfokú bíróság határozatát, ezért az ítéltábla ezen időtartamokra vonatkozó fellebbezését.

[22] A Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerint a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába nem számítható bele az az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el.

[23] Az 5. időtartamot illetően az ítéltábla szükségtelenül nem ismétli meg az elsőfokú végzésnek az ugyancsak az egységes bírói gyakorlaton alapuló azon érvelését, hogy az eljárási jogok törvényi keretek között gyakorlása önmagában nem minősíthető a fél érdekkörébe tartozónak csak abból az okból, hogy az a pertartam növekedéséhez vezetett (pl. BDT2024. 4843.). Az alapvető hangsúly pedig azon van, hogy a fél joggyakorlása „önmagában” nem alapozza meg a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésének alkalmazását, amelyhez képest a kérelmezettnek az elleniratában kell feltüntetnie [részletesen levezetnie és alátámasztania a Pevtv. 14. §-a (2) bekezdésének f) – i) pontjainak megfelelően], hogy a fél érintett joggyakorlása nem szolgálta az eljárás gyorsabb előrehaladását; ennek részeként már azt is pl., hogy a fél a nyilatkozatok tényleges tartalmára is tekintettel korábban mikor és milyen tartalommal tudta volna megtenni azokat, vagy a jelen esetben 2019. évi mulasztás miként befolyásolta az alapügy 2024. évi elsőfokú befejezését. A Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése szerint ugyanis a bíróság a kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között mérlegeli e tényeket és körülményeket, hivatalból nem. Mivel a kérelmezett ilyen

többlettényállási elemet nem adott elő és nem igazolt, az ezzel összefüggő fellebbezése is alaptalan volt.

[24] A 8. időtartam kapcsán az ítéltábla ugyancsak visszautal a felülbírálat Pp. 370. §-ának (1) bekezdése szerinti korlátaira. A fellebbezés ugyanis nem támadta az elsőfokú végzés azon – szintén a bírói gyakorlatnak (pl. BDT2024. 4816.) megfelelő – érvelését, hogy a fél mulasztása önmagában ugyancsak nem alapozza meg a Pevtv. 15. §-a (3) bekezdésének alkalmazását, ha az eljárás időtartama nem kizárólag ezen okból telik szükségtelenül, hanem annak más oka is van. Az elsőfokú végzés fellebbezéssel nem támadott megállapítása szerint pedig ilyen, a kért levonást kizáró többlettényállási elem, hogy nemcsak a kérelmező, hanem a II. rendű alperes is elmulasztotta a 2021. január 26-i tárgyalást, akinek a kérelmezett szintén felhívást küldött, azaz a tárgyalás elhalasztása nem (csak) a kérelmező érdekkörében felmerült elhárítható okra vezethető vissza.

[25] Az ítéltábla a 10. időtartam vonatkozásában is visszautal az elsőfokú végzés helyes indokaira, és csak a fellebbezésben foglaltak miatt rögzíti itt is, hogy bár a kérelmezett utalt arra hogy a célszerű volt a kérelmező nyilatkozatainak beszerzése az általa elmulasztott tárgyaláson kihallgatott tanú vallomására, ezen állítását semmivel nem támasztotta alá: azaz hogy a tanú olyan tartalommal tett vallomást, amely – az 1952. évi Pp. 141. §-ának (2) és (6) bekezdései szabta keretek között – valóban indokoltá tette a kérelmező nyilatkoztatását.

[26] Az ítéltábla mindezek alapján helybenhagyta az elsőfokú végzés fellebbezett rendelkezését a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[27] A másodfokú eljárás során pernyertes kérelmező nem számított fel másodfokú eljárási költséget, ezért az ítéltáblának arról nem kellett rendelkeznie.

[28] Az állam a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján viseli az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket az illetékmentes kérelmezett helyett.

Debrecen, 2026. január 8.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró